

1700-tals anslagstavla 2025

Året som gått hos de nordiska sällskapen

Dansk Selskab for 1700-talsstudier

Temaet for selskabets årsmøde d. 17. maj på Det adelige Jomfrukloster i Odense var: "Ind i Oplysningen med to lærde adelskvinder, Birgitte Thott og Karen Brahe". Postdoc, Ph.D. Maria Nørby Pedersen talte om: "Birgitte Thott. Liv, skrifter og arv ind i 1700-tallet", og postdoc. Ph.D. Lucie Duggan talte om "Arv og forandring. Karen Brahes Bibliotek som spejl af læsekultur i overgangen til oplysningstiden." Årsmødet blev afsluttet med et besøg på en udstilling med den danske 1700-talsmaler Jens Juels billeder på Kunstmuseum Brandts.

Selskabet har fået ny hjemmesideadresse: <https://cc.au.dk/dsf1700> (ny vært Aarhus Universitet).

Formanden for det Danske Selskab, Søren Peter Hansen, er for perioden 2023 – 2027 medlem af ISECS' forretningsudvalg.

Finska sällskapet för 1700-talsforskning

Sällskapet har haft välmående som tema under verksamhetsåret 2025, som omfattat temarelaterade föredrag, bland annat ett föredrag av FD Soile Ylivuori (Helsingfors universitet) om hur man i 1700-talets Europa experimenterade med elektricitet i hälsofrämjande syften. Därtill har sällskapet även ordnat en presentation av nya doktorsavhandlingar inom 1700-talsforskningen i Finland samt planerat inför den nordiska 1700-talskonferensen i Åbo, 19–21 augusti 2026.

Sophie Holm är för perioden 2023–2027 medlem av ISECS:s exekutivkommitté.

Icelandic Society for Eighteenth Century Studies

The Icelandic Society for Eighteenth Century Studies is based on seminars held three times a year. These seminars are very well attended.

Norsk selskap for 1700-tallsstudier

Selskapets biannuale konferanse ble i år avholdt i Bergen, på Høgskulen på Vestlandet 29–31 januar. Tittelen var «Ung og gammel på 1700-tallet». Temaet ble forstått i vid forstand, fra striden mellom de gamle og de unge (*les anciens et les modernes*), via spørsmålet om jordklodens alder og ideen om den aldrende verden – *mundus senescens* – til spørsmålet om populasjonens aldre og endringene i forestillingene om livsalder herunder det som har blitt kalt oppfinnelsen av barn-

dommen. Inviterade föreläsningsholdare var Charlotte Appel (Aarhus Universitet), Johannes Ljungberg (Lunds universitet & Linköpings universitet) och Angela Fabris (Universität Klagenfurt). Konferansen samlet 40 deltagare. I förlängelsen av konferansen ble årsmötet i selskapet avholdt, og et nytt styre ble valgt for perioden 2025–2027 med Knut Ove Eliassen, NTNU, som leder. Neste konferanse blir avholdt i Trondheim februar 2027.

Svenska sällskapet för 1700-talsstudier

Sällskapets årsmöte hölls på Sätra Brunn i samband med den nationella konferensen på temat “Stad och land under 1700-talet”. My Helsing valdes till ny ordförande för sällskapet. Vid middagen som efterföljde avtackades Jonas Nordin för sin tid som ordförande (2019–2025). Konferensen samlade forskare från tolv olika discipliner vid tolv olika lärosäten. Temat presenterades i inbjudan enligt följande: Många av de omfattande förändringar som skedde under 1700-talet kan knytas till dynamiken mellan stad och land, som fysiska miljöer eller centrala kategorier i föreställningsvärldar. Detta gäller såväl politiska, ekonomiska och litterära idéer som skiftande materiella förutsättningar för tillverkning, handel och jordbruk. Å ena sidan växte städerna i storlek och betydelse, och de blev alltmer centrum för nya tillverkningsätt, en ny konsumtionskultur och ett myllrande stadsliv. Å andra sidan frodades motsvarande kulturer på landets brunnsorter och herrgårdar, och på landsbygden utvecklades jordbruket samt dess otaliga binärningar.

Databaser, digitala utgåvor m.m.

There is a new database on the social structure of Iceland 1703 (University of Iceland): <https://1703.is/gagnagrunnur/>

Nationalbiblioteket (Finland) har samlat information om sina digitala samlingar i nya sorters poster i söktjänsten <https://kansalliskirjasto.finna.fi/Content/digi?lng=sv>. Posterna tillgängliggör Nationalbibliotekets digitaliserade material genom att erbjuda information om större helheter av digitalt material, t.ex. huvudsamlingen *Svenska tidens litteratur* (litteratur utgiven i Finland fram till 1809) och dess 31 undersamlingar.

Svenska litteratursällskapet i Finland meddelar: Det digitala utgivningsprojektet *Historiska recept* slutförs i december 2025. Tusentals recept ur femton finländska handskrifter från 1700-, 1800- och första hälften av 1900-talet ligger då fritt tillgängliga för mathistoriker och andra kulinariskt intresserade på webbplatsen historiskarecept.sls.fi.

Riksantikvarieämbetet i Sverige genomför mellan hösten 2024 och våren 2026 ett forsknings- och digitaliseringsprojekt om Riksantikvarieämbetets och Vitter-

hetskademiens historia, förkortat RiViH-projektet. Mer information kan nås på webbplatsen https://raa.libguides.com/RiViH_projektet.

Doktorsavhandlingar / Disputationer

Margrét Gunnarsdóttir, *Ísland og danskt krúnuvald á Norður-Atlantshafi. Fyrstu skref fjálsrvar verslunar 1751–1791* [Iceland and the Danish Crown in the North Atlantic. The First Steps of Free Trade 1751–1791], University of Iceland 2023.

Veikka Kilpeläinen, *Kaupunki yhteisenä tilana. Kaupunkitilan käyttö kustavilaisen ajan ja autonomian ajan alun Helsingissä (1770–1820)* [The town as a shared space. Use of common town space in Helsinki during the Gustavian era and early years of Finnish autonomy (1770–1820)], University of Jyväskylä 2024.

Mats Barrdunge, *Upplysningens ljus i Norrland: Om fyra aktörer vid Härnösands gymnasium under 1700-talet*, Stockholms universitet, idéhistoria, 26 april 2024.

Liisa Kunnas, *The Furthest Past. Historiography and the Conceptual History of Stone Age Archaeology in Finland, c. 1700–1940*, University of Helsinki, 19 June 2024.

Xavier Chirinos, *Limariket: Utvecklingen av det spanska imperiets fiskala system i La Caja Matriz i Lima 1790–1820*, Uppsala universitet, historia, 8 november 2024.

Jenny Nyberg, *Förgängligheten och evigheten: Samhällselitens förhållande till döden i Sverige under tidigmodern tid (ca 1500–1800)*, Stockholms universitet, arkeologi, 12 november 2024.

Valdemar Nielsen Pold, *Fiktionalitet og videnskab i et historisk perspektiv: Studier af Eilschov, Ørsted, Pontoppidan og Lollike*. Aarhus Universitet, 22. November 2024.

Esa Ruotsalainen, *Statesman merchants. The inclusion of commercial specialists in the ruling elite coalition of Sweden in the mid-18th century*, University of Helsinki, 11 December 2024.

Karin Tetteris, *Captured colours: The agency of military flags in early modern Swedish heritage production*, Stockholms universitet, konstvetenskap, 11 april 2025.

David Malm, *The battle over print culture: Negotiations over media, publics, technologies and man in Sweden ca. 1800*, Stockholms universitet, idéhistoria, 23 maj 2025.

Linnea Bring Larsson, *På samma klot? Lantbrukskunskaer i 1720-talets Sverige*, Stockholms universitet, historia, 28 maj 2025.

Benjamin Brandt Christensen, *Managing furious insanity. Hospital cell confinement and its alternatives in eighteenth-century Denmark*, Københavns universitet, kirkehistorie, 4 juni 2025.

Trine Gaarde Outzen, *Saving the soul through dieting. Governing health at Die Frankeschen Anstalten 1698–1759*, Lunds universitet, historia, 17 oktober 2025.